

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 31 października 2019 r.

ZP-NKWR.431.2.69.2019.MP

Pani
Joanna Pokrywa
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Paszowicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 1 – 2 października 2019 r. na podstawie art. 186 pkt 3 lit. a i b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2019 r. poz. 1111 ze zm.) dalej zwanej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Magda Powiłażtis – inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolerów oraz Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Paszowicach, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Ośrodkiem” lub „OPS”.

Przedmiotem kontroli była ocena organizacji systemu pracy z rodziną w gminie oraz zgodności zatrudnienia z wymaganymi kwalifikacjami pracowników Ośrodka realizujących zadania wynikające z ustawy w okresie od 1 października 2018 r. do 1 października 2019 r. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 12 czerwca 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na II półrocze 2019 r.

W okresie objętym kontrolą, funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paszowicach pełniła Pani Joanna Pokrywa, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z uchybieniami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Stwierdzone uchybienia, których przyczyną było wybiórcze stosowanie przepisów i nieprzestrzeganie procedur

postępowania, nie spowodowały negatywnych skutków działalności jednostki w kontrolowanym obszarze.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 2/2019. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, aktów prawa miejscowego, dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe pracowników, a także pisemnych oświadczeń złożonych przez Kierownika.

W toku przeprowadzonych czynności ustalono:

W świetle art. 10 ust. 1 ustawy, pracę z rodziną organizuje gmina. Uchwałą nr XVII/93/2016 Rady Gminy w Paszowicach z dnia 30 marca 2016 r., nadano statut Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Paszowicach. Z przedmiotowego dokumentu wynikało, iż Ośrodek został wyznaczony do realizacji ww. zadań.

W świetle art. 176 pkt 1 ustawy, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3–letnich gminnych programów wspierania rodziny. W okresie kontrolnym uchwałą nr XXVII/155/2017 Rady Gminy Paszowice z dnia 30 marca 2017 r. przyjęto „*Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Paszowice na lata 2017 – 2019*”. Jako cel główny Programu przyjęto: „*tworzenie warunków sprzyjających wspierania rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania*”.

W pkt. X Programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Paszowicach został zobowiązany do monitoringu poprzez sporządzanie corocznych raportów, które Kierownik Ośrodka uzupełnił w trakcie trwania kontroli. Braki w tym obszarze uznaje się jako uchybienie.

W przyszłości należy realizować zakładane w Programie działania, w tym monitoring.

(dowód: akta kontroli str.15-16,29-44)

Gmina realizowała cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019 poprzez przydzielanie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wsparcia udzielanego przez pracowników socjalnych Ośrodka, przyznawanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej, działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, współdziałanie z instytucjami, w tym z sądem rejonowym, placówkami oświatowym, Zespołem Interdyscyplinarnym, a także organizacjami pozarządowymi, zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy.

Za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej mieszkańcy gminy mogli skorzystać z:

- poradnictwa specjalistycznego i konsultacji prowadzonych w ramach dyżurów psychoterapeuty w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym (co drugą sobotę w miesiącu, od godziny 9:00 do godziny 12:00) w sprawach dotyczących uzależnienia, przemocy w rodzinie, zaniedbywania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. W razie potrzeby psychoterapeuta podejmował zadania w miejscu zamieszkania rodziny. W okresie kontrolnym udzielono 142 porady dla 21 osób;

- pomocy prawnej w Urzędzie Gminy Paszowice w każdą środę w godzinach od 14:50 do 19:30;

- pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych poprzez współdziałanie z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz wspierania rodzin. W okresie od 1 października 2018 r. do 1 października 2019 r. nie wystąpiła sytuacja uzasadniająca potrzebę udzielenia wsparcia w postaci usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych.

Ponadto w ramach podpisanej umowy z Fundacją Rodzinna Stacja z projektu „Otwarcia na zmianę” (Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego) 12 rodzin przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze mogły skorzystać ze wsparcia w postaci:

- konsultacji i poradnictwa prawnego, poradnictwa obywatelskiego i poradnictwa zawodowego,
- terapii rodzinnej (psychologicznej, pedagogicznej), zajęć socjoterapeutycznych oraz wsparcia terapeuty uzależnień i mediatora,
- animacji dla rodzin z dziećmi, grup wsparcia i grup samopomocowych, w tym spotkań wyjazdowych i wspólnych wyjść mających na celu wsparcie i wymianę doświadczeń oraz budowanie relacji między członkami rodziny.

(dowód: akta kontroli str.45-48, 61-75, 122-124)

Ustalono, iż w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Paszowicach nie było zatrudnionego asystenta rodziny (od II kwartału 2018 r.). Z wyjaśnień Kierownika wynika, że ogłaszany był nabór na stanowisko asystenta rodziny (na stronie internetowej Ośrodka i Gminy Paszowice, na portalu społecznościowym Facebook Ośrodka oraz w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jaworze), natomiast nie wpłynęła żadna oferta.

W trakcie czynności kontrolnych wykazano, że w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Paszowice na lata 2017 – 2019 znajdują się statystyki dotyczące rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,

jak również dodatkowe problemy z zakresu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, alkoholizmu, czy potrzeby ochrony macierzyństwa.

Na dzień kontroli z terenu Gminy Paszowice 9 dzieci było umieszczonych w pieczy zastępczej (8 dzieci w rodzinnej oraz 1 w instytucjonalnej), co wskazuje na potrzebę kompleksowego wspierania rodzin, szczególnie poprzez wielowymiarową pracę asystenta rodziny. Należy zatem zintensyfikować próby pozyskania ww. pracownika.

(dowód: akta kontroli str. 29-42, 49-57, 80-81)

W świetle art. 176 pkt 3 lit. b oraz pkt 4 lit. c ustawy, do zadań własnych gminy należy organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających oraz finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające. Prowadzone postępowanie kontrolne wykazało, iż w okresie objętym kontrolą na terenie gminy funkcjonowała jedna rodzina wspierająca, w ramach realizowanego projektu „Otwarcia na zmiany”. Współrealizatorem projektu była Fundacja Rodzinna Stacja. Z oświadczenia Kierownika wynika, iż OPS miał podpisaną umowę z ww. Fundacją na realizację wybranych zadań gminy z zakresu wspierania rodziny, m.in.: „pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez wsparcie rodzin wspierających”. W zakresie zadań jednym z działań było organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających, a także rozpowszechnianie informacji w środowisku o możliwości pełnienia takiej funkcji.

Zgodnie z art. 30 i art. 31 ustawy oraz pełnomocnictwem Wójta Gminy Paszowice z dnia 3 grudnia 2018 r. Kierownik OPS podpisał umowę z rodziną wspierającą. Funkcja ww. rodziny została powierzona osobie z bezpośredniego otoczenia dziecka (siostra ojca), która złożyła wymagane oświadczenie oraz został z nią przeprowadzony wywiad środowiskowy. W wywiadzie brakowało daty jego sporządzenia oraz pozytywnej opinii Kierownika Ośrodka. Uchybienia zostały uzupełnione podczas kontroli. W przyszłości należy rzetelnie uzupełniać wymagane dokumenty.

(dowód: akta kontroli str.58-79)

Kierownik Ośrodka oświadczył, iż w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie funkcjonowała żadna placówka wsparcia dziennego, o której mowa w art. 176 pkt 3 lit. c ustawy.

(dowód: akta kontroli str.45-48)

Gmina realizowała zadanie własne wynikające z art. 176 ustawy w postaci współfinansowania pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W okresie kontroli

w pieczy zastępczej przebywało 9 dzieci. W związku z powyższym Kierownik Ośrodka przedstawił losowo wybrane noty księgowe z marca, czerwca oraz sierpnia 2019 r. Wynikało z nich, iż zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy, wydatki ponoszone były odpowiednio w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

(dowód: akta kontroli str.80-93)

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy, do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Kierownik kontrolowanej jednostki przygotował Sprawozdanie z działalności Ośrodka z 2018 r. Analiza przedłożonego sprawozdania wykazała, że oprócz informacji o pracy asystenta rodziny oraz współfinansowaniu pobytu dzieci w pieczy zastępczej, przedmiotowy dokument nie zawierał informacji o realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz nie przedstawiał potrzeb związanych z ich realizacją. Sprawozdanie zostało przekazane do Wójta Gminy Paszowice w dniu 28 lutego 2019 r.

Zasadnym jest, aby w przyszłości opracowywać ww. sprawozdanie, z uwzględnieniem wszystkich zadań wynikających z art. 176 ustawy.

(dowód: akta kontroli str.94-118)

Kontrola kwalifikacji zawodowych pracowników socjalnych Ośrodka prowadzących pracę z rodziną potwierdziła, że spełniają oni wymogi określone przepisami prawa.

(dowód: akta kontroli str.119-120)

Stosując art. 177 ustawy, w okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował rządowe programy z zakresu wspierania rodziny, w tym „Posiłek w szkole i domu” (gorący posiłek dla 65 dzieci oraz zakup żywności dla 38 rodzin), „Rodzina 500+” (935 dzieci), „Karta Dużej Rodziny” (28 rodzin), „Dobry Start 300+” (460 dzieci), „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa Najbardziej Potrzebującym” (wsparcie w formie gotowych produktów żywnościowych 112 rodzin) oraz pomimo braku obsadzenia na stanowisku asystenta rodziny Ośrodek uzyskał dofinansowanie w latach 2018 i 2019 na pokrycie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

(dowód: akta kontroli str.45-48)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Paszowicach nie wykazano nieprawidłowości, a stwierdzone uchybienia, nie miały wpływu na działalność jednostki w kontrolowanym zakresie.

Pouczenie

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.). Proszę w terminie do dnia **31 grudnia 2019 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji **uwag i wniosków** przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. powołaniem na art. 197d ust. 2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
Iwona Daniełowska
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

Magda Powitajtis.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)